# מי השלוח — תרומה



וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה. הַיְינוּ שְׁצָוָה הַשי"ת שֶׁיִּשְׂרָאֵל יְסַיְּעוּ לוֹ בְּכָל הַהֲנָהָגוֹת דָּבָר בְּעִתּוֹ כִּדְאִיתָא בְּסֵפֶר הַבָּהִיר (השייך לקמ"ו.) הָרִימוּ אוֹתָהּ בִּתְפִלּוֹתֵיכֶם וּמִי הוּא אוֹתוֹ שֶׁנָּדְבוֹ לִבּוֹ לְהִמָּשֵׁךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה כַּבְּדוּהוּ כִּי בּוֹ אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁיּוֹדִיעַ שְׁמִי וּמְמֻנּוּ רָאוּי לָקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי שֶׁנֶּאֱמַר "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי" מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב דְּאָמַר רַבִּי רְחוּמָאי צַדִּיקִים וַחֲסִידִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל שֶׁמְּרִימִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בִּזְכִיּוֹתֵיהֶן וְכוּ'.

וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה שְׁצָוָה הַשי"ת שֶׁכָּל אֶחָד יַפְרִישׁ לְעַצְמוֹ שָׁעָה מֻבְדֶּלֶת לַה' בְּכָל יוֹם וּלְהִתְבּוֹדֵד בַּעֲבוֹדַת הַשי"ת.

וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה. בַּמִּדְרָשׁ (רבה תרומה פרשה ל"ג א') יֵשׁ לְךָ אָדָם לוֹקֵחַ מִקָּח יֵשׁ בּוֹ זָהָב וְאֵין בּוֹ כֶּסֶף יֵשׁ בּוֹ כֶּסֶף וְאֵין בּוֹ זָהָב, אֲבָל הַמִּקָּח שֶׁנָּתַתִּי לָכֶם יֵשׁ בּוֹ כֶּסֶף וְכוּ' יֵשׁ בּוֹ זָהָב וְכוּ' יֵשׁ אָדָם לוֹקֵחַ שָׂדוֹת אֲבָל לֹא כְּרָמִים כְּרָמִים וְלֹא שָׂדוֹת אֲבָל הַמִּקָּח הַזֶּה יֵשׁ בּוֹ שָׂדוֹת וְיֵשׁ בּוֹ כְּרָמִים וְכוּ', הַיְינוּ כִּי בְּעִנְיְנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין בָּהֶם שְׁנֵי הַפָּכִים מִתְאַחֲדִים כְּאֶחָד כִּי זָהָב הוּא יְרֵאָה וְכֶסֶף הוּא אַהֲבָה, לָכֵן בְּשׁוּרְשָׁם הֵמָּה שְׁנֵי הַפָּכִים וּבְשׁוּרְשָׁם אֵינָם מִתְאַחֲדִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן שָׂדֶה הִיא הִתְפַּשְׁטוּת וְכֶרֶם הוּא סֵדֶר כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (ברכות ס"ג:) כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוֹתֵינוּ לַכֶּרֶם בְּיַבְנֶה, אֲבָל בְּדִבְרֵי תּוֹרָה נִמְצָאִים כָּל הַהֲפָכִים וּמִתְאַחֲדִים שָׁם כְּאֶחָד לַעֲבוֹד בָּהֶם אֶת הַשי"ת.

וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וְגוֹ' וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּית וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ וְגוֹ'. אִיתָא בַּגְּמָרָא (יומא ע"ב:) (שקלים פ"ו ה"א) שָׁלֹשׁ אֲרוֹנוֹת עָשָׂה בְּצַלְאֵל שְׁתַּיִם שֶׁל זָהָב וְאַחַת שֶׁל עֵץ וְנָתַן שֶׁל זָהָב בְּשֶׁל עֵץ וְשֶׁל עֵץ בְּשֶׁל זָהָב וְצִפָּהוּ, הַג' אֲרוֹנוֹת מְרַמְּזִים עַל הַמֶּלֶךְ וְכֹהֵן גָּדוֹל וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם וְנִרְמְזוּ בַּזה"ק (יתרו ס"ז:) וְהַשְּׁנַיִם שֶׁל זָהָב מְרַמְּזִים עַל הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא נֶגֶד הַפְּנִימִי, וְכֹהֵן גָּדוֹל הוּא נֶגֶד הַחִיצוֹן, וְהָאֶמְצָעִי שֶׁל עֵץ רוֹמֵז עַל צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם שֶׁהוּא הַמַּשְׁפִּיעַ, וְהִנֵּה הַכֹּהֵן גָּדוֹל וְהַמֶּלֶךְ צְרִיכִים לִבְחִינַת צַדִּיק, כִּי הַכֹּהֵן גָּדוֹל אֵין לוֹ שַׂיָּכוּת לָזֶה הָעוֹלָם כָּל כָּךְ כִּי הוּא עוֹבֵד הַשי"ת תָּמִיד בַּעֲבוֹדָה נִפְלָאָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַכֹּהֵן (מלאכי ב',ז') "כִּי מַלְאַךְ ה' צְבָאוֹת הוּא", וְיָכוֹל הַכֹּהֵן גָּדוֹל לִשְׁכֹּחַ לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, לָכֵן צָרִיךְ לִבְחִינַת צַדִּיק שֶׁיְקַבֵּל עַל יָדוֹ הַשְׁפָּעָה בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַמֶּלֶךְ מֻחְמַת שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ תְּשׁוּקָה לְקַבֵּל הַשְׁפָּעָה יוֹתֵר מִכְּפִי כְּלִי קִיבּוּלוֹ בְּדַעְתּוֹ לְקַבֵּל, לָכֵן צָרִיךְ לִבְחִינַת צַדִּיק לְקַבֵּל הַהַשְׁפָּעָה בְּהַדְרָגָה וּבְצִמְצוּם כְּפִי שֶׁיֵּשׁ דַּעַת לְקַבֵּל, וְלָכֵן מִדַּת צַדִּיק הוּא בָּאֶמְצַע מִפְּנֵי שֶׁמְּדָתוֹ מַכְרִיעַ בֵּין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל.

כָּל מִדּוֹת הָאָרוֹן הָיוּ חֲצָאִים כִּי לִקְנוֹת דִּבְרֵי תּוֹרָה צָרִיךְ לֵידַע שֶׁחָסֵר לוֹ וְהוּא עוֹמֵד בָּאֶמְצַע, וּבְלִי דִּבְרֵי תּוֹרָה אֵינוֹ שָׁלֵם, כִּי אֵין הַשי"ת מַשְׁפִּיעַ דִּבְרֵי תּוֹרָה רַק לְמִי שֶׁמַּכִּיר שֶׁהוּא חָסֵר מֵהֶם וְנִצְרָךְ לָהֶם לְהַשְׂלִים חֶסְרוֹנוֹ, אֲבָל אִם רַק חוֹמֵד וּמִתְאַוֶּה לָהֶם כְּמוֹ לְחָכְמָה אַחֶרֶת אִם כֵּן הֲרֵי גַּם הַמַּלְאָכִים חָמְדוּ לָהּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּחֵלֶק רִאשׁוֹן (מסכת שבת פ"ח) וְזֶה הָיָה תְּשׁוּבַת אֵלְיָהוּ זָכוּר לְטוֹב לְאוֹתוֹ

תַּלְמִיד בְּנִי לֹא זָכָה הָאִישׁ לְדִבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא אִם כֵּן מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְמִיתָה עָלֶיהָ לִכְבוֹד שָׁמַיִם וְכוּ' (תדבא"ר פכ"ב) וְהִנֵּה אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַּוָּנָה רְצוּיָה בָּזֶה שֶׁאָמַר שֶׁהוּא חוֹמֵד וּמְצַפֶּה לְדִבְרֵי תוֹרָה, שֶׁהֲרֵי נִתְגַּלָּה לוֹ אֵלִיָּהוּ ז"ל וּמִסְתָּמָא כְּשֶׁהָיָה לוֹ גִּלּוּי אֵלִיָּהוּ הָיָה כַּוָּנָתוֹ טוֹבָה רַק שֶׁאָמַר לוֹ שֶׁיִּרְצֶה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה כְּמוֹ חָכְמָה, וְכֵן מָצִינוּ (בתדבא"ז פי"ד) שֶׁאֵלִיָּהוּ שָׁאַל לְהַצַּיָּד בְּנִי מִי לִמֶּדְךָ וְאָמַר לְךָ שֶׁתָּבִיא פִּשְׁתָּן וְתַאַרְגֵּהוּ מְצוּדוֹת וְכוּ' הַיְנוּ שֶׁאָמַר לוֹ אֵלִיָּהוּ ז"ל אִם תֵּדַע שֶׁחָסֵר לְךָ דִּבְרֵי תוֹרָה כְּמוֹ לֶחֶם אָז תָּבִין יִרְאַת ה'.

וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר וְגוֹ' גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ. "גְּבִיעֶיהָ" הוּא נֶגֶד אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהָיָה הָרִאשׁוֹן שֶׁפִּרְסֵם אֶת הַש"י בָּעוֹלָם וְתִקּוּן הַכְּלִי קַבָּלָה לְקַבֵּל תָּמִיד הַשְׁפָּעָה מֵהַש"י. "כַּפְתֹּרֶיהָ" הוּא נֶגֶד יִצְחָק אָבִינוּ, כִּי כַּפְתּוֹר מוֹרֶה עַל בְּלִיטָה מְפֹרֶשֶׁת כְּעִנְיַן כָּךְ שָׁמַע מֹשֶׁה מִפִּי הַגְּבוּרָה שֶׁהוּא דָּבָר בּוֹלֵט וּמְפֹרָשׁ, וּמִדַּת יִצְחָק הָיָה לְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק רַק כְּשֶׁרָאָה רְצוֹן הַש"י מְפֹרָשׁ אָז נִכְנַס לְהַדָּבָר הַזֶּה וְעָשָׂה זֹאת. "וּפְרָחֶיהָ" הוּא נֶגֶד יַעֲקֹב אָבִינוּ כִּי הוּא לֹא הָיָה לוֹ בְּלִיטָה מְפֹרֶשֶׁת בְּשׁוּם דָּבָר יַעַן שֶׁהָיָה נִכְלָל מִשְּׁנֵיהֶם, לָכֵן בְּכָל רֶגַע וּבְכָל מָקוֹם שֶׁפָּנָה עַצְמוֹ הָיָה לוֹ יִרְאָה כִּדְאִיתָא בַּזֹּה"ק (יתרו ע"ט.) וְהַנּוֹרָא דָּא יַעֲקֹב וְכוּ' לֵית דְּחִילוּ אֶלָּא בַּאֲתַר דַּהֲוֵי שְׁלֵימוּתָא שְׁכִיחַ, וְזֶה נִקְרָא פֶּרַח דָּבָר דַּק מְאֹד.

וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים. רוֹמֵז אִם יְאוּנֶּה לְאָדָם דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁנֵי הֲפָכִים וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אָנָה לִפְנוֹת, לָזֶה הָעֵצָה שֶׁיַּעֲמֹד מִצִּדּוֹ בְּשָׁוֶה וְיִהְיֶה שֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה.

מַה שֶּׁכָּל הַכֵּלִים נֶאֱמְרוּ בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת חוּץ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת תְּצַוֶּה, לְפִי שֶׁלֵּידַת שְׁאָר שְׁבָטִים נֶאֱמְרוּ בְּפָרָשַׁת וַיֵּצֵא חוּץ מִלֵּידַת שֵׁבֶט בִּנְיָמִין שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת וַיִּשְׁלַח, כִּי מִדַּת בִּנְיָמִין הוּא לְלַקֵּט מִחוּץ וּלְהַכְנִיס לְתוֹךְ יִשְׂרָאֵל וְכֵן קְטֹרֶת רוֹמֵז עַל זֶה.